

7/2004

HELSINGIN KAUPUNGIN

YMPÄRISTÖKESKUKSEN MONISTEITA

Yleisten uimarantojen hygieeninen taso Helsingissä vuonna 2004

*Marjo-Kaisa Matilainen, Kari Laine ja
Antti Pönkä*

Helsinki 2004

Kannen kuva: Hietaranta heinäkuussa 2004 / Matti Miinalainen

Painettu Pohjosmaisen ympäristömerkin saaneelle paperille

YLEISTEN UIMARANTOJEN HYGIEENINEN TASO HELSINGISSÄ VUONNA 2004

Marjo-Kaisa Matilainen, Kari Laine ja Antti Pönkä

SISÄLLYSLUETTELO

YHTEENVETO	1
1 JOHDANTO	3
2 AINEISTO JA MENETELMÄT	3
3 TULOKSET.....	4
JÄTEHUOLTO.....	12
VAATTEIDEN VAIHTOTILAT	12
KÄYMÄLÄT JA SUIHKUT.....	12
TARJOILUPAIKAT	12
KULUTTAJATURVALLISUUS	12
LÄHIALUEEN KONTAMINAATORISKIT	12
OPASTEET.....	13
UIMAVEDEN LAATU	13
4 EHDOTETUT TOIMENPITEET	14

YHTEENVETO

Helsingin kaupungin ympäristökeskus valvoo säännöllisesti uimarantavesien laatua terveydensuojelulain (763/1994) ja sosiaali- ja terveysministeriön päätösten (292/1996, 41/1999) mukaisesti. Helsingissä on 25 uimarantaa, joista 17 on ns. EU-uimarantoja, joissa päivittäinen kävijämäärä on yli 100 henkilöä. EU-uimarantoja ovat Hietaranta, Kallahden kainalo, Kallahti, Laajasalo, Lauttasaaren merikylpylän puisto, Malmi, Marjaniemi, Munkkiniemi, Mustikkamaa, Pihlajasaari, Pikkukoski, Puotila, Rastila, Seurasaaren uimala, Suomenlinna, Tuorinniemi ja Uunisaari. Lisäksi Helsingissä on yhdeksän muuta yleistä uimarantaa: Furuvik, Hevossalmi, Jollas, Lauttasaaren ulkoilupuuisto, Pakila, Pukinmäki, Seurasaari ja Vuosaari.

Lisäksi kunnan terveydensuojeluviranomaisen tehtävänä on valvoa uimarantojen yleistä hygieniaa, mm. käymälöitä, suihkuja ja vaatteiden vaihtotiloja sekä jätehuoltoa. Tuoteturvallisuuslain (914/1986) mukaan kunnan, Helsingissä ympäristökeskuksen, on valvottava kuluttajapalveluiden turvallisuutta, myös uimarannoilla.

Tämä selvitys tehtiin nyt toisen kerran. Selvityksen tarkoituksena on ollut selvittää Helsingin EU-uimarantojen hygieenisiä olosuhteita, jätehuoltoa, turvallisuuskysymyksiä ja ympäristöstä uimarannoille mahdollisesti aiheutuvia hygieenisiä riskejä. Lisäksi on kiinnitetty huomiota eräisiin seikkoihin, jotka eivät kuulu terveysturvallisuuden toimialaan, kuten viitoituksen asianmukaisuuteen.

Ympäristöterveysyksikön kolme tarkastajaa tekivät tarkastukset Helsingin EU-uimarannoille. Tulokset perustuvat tarkastajien omiin havaintoihin sekä uimavalvojilta ja uimarannan hoidosta vastaavilta henkilöiltä saatuihin tietoihin. Kaikkiin kysymyksiin ei saatu täydellisiä vastauksia, koska osalla uimarannoista ei ole uimavalvojia.

Yleisesti ottaen uimarantojen hygieeniset olosuhteet, siisteys ja turvallisuus olivat hyvin hoidetut. Liikuntaviraston mukaan epäsiisteyttä lisäävä ilkivalta uimarannoilla, mm. bajamajojen ja roska-astioiden kaataminen sekä ilmoitustaulujen rikkinen, oli kuitenkin valitettavan yleistä.

Vaatteiden vaihtotilat olivat yleensä hyvin järjestetyt. Kuudella uimarannalla käymälöiden siisteydessä ja riittävydessä todettiin olevan puutteita etenkin ruuhka-aikaan. Edelliseen vuoteen verrattuna selvää parannusta uimarannan varustelussa oli tapahtunut muutamalla uimarannalla. Kallahteen oli rakennettu uusi huoltorakennus, jossa on vaatteiden vaihtotilat, suihkut, käymälät ja kioski. Suomenlinnan uimarannalle oli rakennettu uudet käymälät.

Jätehuolto näytti toimivan aiempaa paremmin, vaikka viidellä uimarannalla ei ollut riittävästi kiinteitä roska-astioita. Roskaisuutta ei todettu yhdelläkään uimarannalla. Huumeneuloja oli löytynyt kahdelta rannalta.

Kolmen uimarannan läheisyydessä (< 500 m) on huoltoasema ja kuuden uimarannan läheisyydessä venesatama. Kahden uimarannan läheisyydessä on jätevesipumppaamo, seitsemän uimarannan läheisyyteen laskee sadevesiviemäri ja yhden sadevesiä johtava oja.

Runsaista lintuhavaintoja oli tehty kahdeksalla uimarannalla. Yleensä uimarannoilla ongelmana olivat valkoposkiahahnet ja niiden ulosteet.

Korjaavia toimenpiteitä ehdotettiin 13 uimarannalle. Jätehuoltoa koskevia ehdotuksia tehtiin 7 uimarannalle, käymälöitä 3 uimarannalle ja turvallisuuskysymyksiä 2 uimarannalle. Uimarannalle ohjaavassa viitoituksessa todettiin parantamisen tarvetta 10 uimarannalla. Liikuntavirasto on jo pyytänyt viitoitukseen selvitystä kaupunkisuunnitteluvirastosta.

1 Johdanto

Helsingin kaupungin ympäristökeskus valvoo säännöllisesti uimarantavesien laatua terveysuojelulain (763/1994) ja sosiaali- ja terveysministeriön päätösten (292/1996, 41/1999) mukaisesti. Helsingissä on 25 uimarantaa, joista 17 on ns. EU-uimarantoja, joissa päivittäinen kävijämäärä on yli 100 henkilöä. EU-uimarantoja ovat Hietaranta, Kallahden kainalo, Kallahti, Laajasalo, Lauttasaaren merikylpylän puisto, Malmi, Marjaniemi, Munkkiniemi, Mustikkamaa, Pihlajasaari, Pikkukoski, Puotila, Rastila, Seurasaaren uimala, Suomenlinna, Tuorinniemi ja Uunisaari. Malmi ja Tuorinniemi ovat tänä vuonna uusia EU-uimarantoja. Lisäksi Helsingissä on yhdeksän muuta yleistä uimarantaa: Furuvik, Hevossalmi, Jollas, Lauttasaaren ulkoilupuuisto, Pakila, Pukinmäki, Seurasaari ja Vuosaari.

Lisäksi kunnan terveysuojeluviranomaisen tehtävänä on valvoa uimarantojen yleistä hygieniää, mm. suihkuja ja vaatteiden vaihtotiloja samoin kuin jätehuollon asianmukaisuutta. Tuoteturvallisuuslain (914/1986) mukaan kunnan, Helsingissä ympäristökeskuksen, on valvottava kuluttajapalveluiden turvallisuutta. Viimeksi mainituista on annettu direktiiveihin perustuvat normit leikkialueiden turvallisuudelle. Näitä on useimmilla uimarannoilla.

Tämän selvityksen tarkoituksena on ollut selvittää Helsingin EU-uimarantojen hygieenisia olosuhteita, jätehuoltoa, turvallisuuskysymyksiä ja ympäristöstä uimarannoille mahdollisesti aiheutuvia hygieenisia riskejä. Lisäksi on kiinnitetty huomiota eräisiin seikkoihin, jotka eivät kuulu terveysvalvonnan toimialaan, kuten uimarannalle ohjaavan viitoituksen asianmukaisuuteen.

2 Aineisto ja menetelmät

Ympäristöterveysyksikön kolme tarkastajaa tekivät tarkastukset heinäkuun loppupuolella (26.-30.7.2004) Helsingin 17 EU-uimarannalle. Tulokset perustuvat tarkastajien omiin havaintoihin sekä uimavalvojilta ja muilta uimarantojen hoidosta vastaavilta henkilöiltä haastattelemalla saatuihin tietoihin. Kaikkiin kysymyksiin ei saatu täydellisiä vastauksia, koska kaikilla rannoilla ei ole uimavalvojia tai uimarannan tilat, esimerkiksi kioskit ja vaatteiden vaihtotilat, olivat tarkastusta tehtäessä lukittuja.

Lähialueen viemäripumppaamoja ja sadevesiviemäreiden laskuaukkoja koskevat tiedot saatiin Helsingin Veden ja Helsingin rakennusviraston laatimista kartoista.

3 Tulokset

Yleisesti ottaen uimarantojen hygieeniset olosuhteet, siisteys ja turvallisuus olivat hyvin hoidetut. Tuloksien yhteenveto on esitetty taulukossa 1 ja tarkemmat tiedot taulukoissa 2-8.

Taulukko 1. Uimarantojen hygieeniset olosuhteet, siisteys ja turvallisuus.

JÄTEHUOLTO	%	N
Jätesäiliöt	94	16/17
Riittävästi roska-astioita	71	12/17
Pisin etäisyys roska-astiaan > 50 m	29	5/17
Ylitäyttöä	24	4/17
Roskaisuutta	0	0/17
Yöllä sotkemista	57	8/14
Huumeneuloja	14	2/14

VAATTEIDEN VAIHTOTILAT	%	N
Puutteita	12	2/17
Riittävästi vaatteiden vaihtotiloja	75	12/16

KÄYMÄLÄT JA SUIHKUT	%	N
Käymälät siistit	65	11/17
Riittävästi käymälöitä	76	13/17
Puutteita suihkujen kunnossa	0	0/17

KULUTTAJATURVALLISUUS	%	N
Pelastusvene	76	13/17
Pelastusrenas	100	17/17

LÄHIALUEEN KONTAMINAATORISKIT	%	N
Huoltoasema < 500 m	18	3/17
Venesatama < 500 m	35	6/17
Jätevesipumppaamo < 500 m	12	2/17
Sadevesiviemäri/oja < 500 m	47	8/17
Runsaat lintuhavainnot	47	8/17

Taulukko 2. Jätehuolto - Terveysvalvonnan huomiot Helsingin uimarannoilla heinäkuussa 2004.

Uimaranta	Jätesäiliöt	Roska-astiat	Pisin matka roska-astialle	Ylitäyttöä	Roskaisuutta	Yöllä sotkemista	Huumeuuloja
Hietaranta	2 x 5m ³ + 5 x 300 l	Kiinteät	80 m	On	Ei	On	Ei
Kallahden kainalo	1 x 600 l	1 kiinteä	60 m	Ei	Ei	Ei	Ei
Kallahti	5 x 600 l	Kiinteät	200 m	Ei	Ei	Joskus	Ei
Laajasalo	4 x 600 l	Ei kiinteitä	50 m	Ei	Ei	Joskus	Ei
Lauttasaari, merikylpylä	3 x 600 l	Kiinteät	50 m	Ei	Ei	Ei tietoa	Ei tietoa
Malmi	1 x 600 l	Kiinteät	30 m	Ei	Ei	Ei tietoa	Ei tietoa
Marjanemi	4 x 600 l	Ei kiinteitä	50 m	On	Ei	Joskus	Ei
Munkkiniemi	3 x 600 l	Ei kiinteitä	50 m	Ei	Ei	Joskus	Ei
Mustikkamaa	On	Kiinteät	30 m	Ei	Ei	On	Ei
Pihlajasaari	Jätehuone	Kiinteät	50 m	Ei	Ei	Ei	Ei
Pikkukoski	3 x 600 l	Kiinteät	30 m	On	Ei	On	On löytenyt
Puotila	3 x 600 l	Kiinteät	70 m	Ei	Ei	Ei tietoa	Ei tietoa
Rastila	3 x 600 l	Kiinteät	50 m	On	Ei	On	Ei
Seurasaari, uimala	Ei ole	Kiinteät	30 m	Ei	Ei	Ei	Ei
Suomenlinna	2 x 600 l	Kiinteät	100 m	Ei	Ei	Ei	Ei
Tuorinniemi	2 x 800 l	Kiinteät	50 m	Ei	Ei	Ei	On löytenyt
Uunisaaari	1 x 600 l	Kiinteät	30 m	Ei	Ei	Ei	Ei

Taulukko 3. Vaatteiden vaihtotilat - Terveysvalvonnan huomiot Helsingin uimarannoilla heinäkuussa 2004.

Uimaranta	Lukumäärä		Rakenne	Kunto	Riittävyys	Muuta huomioitavaa
	N	M Yhteiset				
Hietaranta	1	1 -	Kahvilarakennuksessa pukuhuoneet	Tyydyttävä	Tyydyttävä	
Kallahden kainalo	-	2	Puiset yksittäiskopit	Hyvä	Hyvä	
Kallahti	1	1 -	Erillinen rakennus	Hyvä	Hyvä	
Laajasalo	1	1 -	Huoltorakennuksessa	Hyvä	Hyvä	
Lauttasaari, merikylpylä	1	1 -	Erillinen rakennus	Ei tietoa	Ei tietoa	Pukuhuoneet olivat tarkastushetkellä lukossa.
Malmi	-	1	Puiset yksittäiskopit	Hyvä	Hyvä	Uusi käytössä, vanhat (2 kpl) lukittu.
Marjanemi	1	1 -	Puiset pukeutumistilat	Hyvä	Hyvä	
Munkkiniemi	1	1 -	Huoltorakennuksessa	Hyvä	Hyvä	
Mustikkamaa	-	4	Erillinen rakennus	Hyvä	Hyvä	
Pihlajasaari	-	5	Puiset yksittäiskopit	Hyvä	Hyvä	Lisäksi 37 pukukoppia vuokrakäytössä.
Pikkukoski	-	2	Puiset yksittäiskopit	Hyvä	Hyvä	
Puotila	-	2	Puiset yksittäiskopit	Hyvä	Hyvä	
Rastila	-	3	Puiset yksittäiskopit	Hyvä	Hyvä	
Seurasaari, uimala	1	22 -	Puiset yksittäiskopit	Tyydyttävä	Huono	Lisäksi vuokrakäytössä olevia pukukoppeja.
Suomenlinna	1	1	Erillinen rakennus	Huono	Huono	Pukuhuoneet olivat lukossa. Rakennus purettu uimakauden jälkeen.
Tuorinniemi	1	1 -	Erillinen rakennus	Hyvä	Hyvä	
Uunisaari	-	22	Puiset yksittäiskopit	Tyydyttävä	Huono	Pukukopit vuokrakäytössä.

Taulukko 4. Käymälät ja suihkut - Terveysvalvonnan huomiot Helsingin uimarannoilla heinäkuussa 2004.

Uimaranta	Käymälät			Rakenne	Kunto	Riittävyys	Suihkut		
	Lukumäärä		Yhteiset				Kunto	Lkm	Kunto
	N	M							
Hietaranta	9	7+2	-	Erillinen rakennus, vesikäymälät	Tyydyttävä	Tyydyttävä	2	Hyvä	
Kallahden kainalo	-	-	1	Bajamaja	Hyvä	Hyvä	2	Hyvä	
Kallahti	1	1	1 inva	Huoltorakennuksessa vesikäymälät + 1 bajamaja	Hyvä	Hyvä	2	Hyvä	
Laajasalo	1	1	1 inva	Huoltorakennuksessa vesikäymälät	Hyvä	Hyvä	2	Hyvä	
Lauttasaari, merikylpylä	-	-	1	Bajamaja	Huono	Huono	2	Hyvä	
Malmi	-	-	1	Bajamaja	Hyvä	Hyvä	1	Hyvä	
Marjanemi	-	-	2	Bajamaja	Hyvä	Hyvä	1	Hyvä	
Munkkiniemi	1	1	-	Huoltorakennuksessa vesikäymälät	Hyvä	Huono	4	Hyvä	
Mustikkamaa	-	-	2+1 inva	Puiset yksittäiskopit, vesikäymälät	Hyvä	Hyvä	3	Hyvä	
Pihlajasaari	4	2+2	1 inva	Erillinen rakennus, vesikäymälät	Hyvä	Hyvä	1	Hyvä	
Pikkukoski	-	-	2	Bajamaja	Tyydyttävä	Hyvä	1	Hyvä	
Puotila	-	-	1	Bajamaja	Huono	Hyvä	1	Hyvä	
Rastila	-	-	2	Bajamaja	Tyydyttävä	Hyvä	2	Hyvä	
Seurasaari, uimala	2	1+1	-	Puiset yksittäiskopit, kuivakäymälät	Hyvä	Hyvä	2	Hyvä	
Suomenlinna	2	1+1	-	Erillinen rakennus	Hyvä	Hyvä	2	Hyvä	
Tuorinniemi	1	1	-	Erillinen rakennus, kuivakäymälät	Hyvä	Hyvä	2	Hyvä	
Uunisaaari	-	-	6	Bajamaja	Tyydyttävä	Tyydyttävä	1	Hyvä	

Taulukko 5. Tarjoilupaikat - Terveysvalvonnan huomiot Helsingin uimarannoilla heinäkuussa 2004.

Uimaranta	Kioski, kahvila		Keittokatos		Muuta huomioitavaa			
	On	Ei	Rakenne	Kunto		On	Ei	Kunto
Hietaranta		X				X		
Kallahden kainalo		X				X		
Kallahti	X		Luukulla varustettu	Hyvä	X		Huono	
Laajasalo	X		Luukulla varustettu	Hyvä		X		
Lauttasaari, merikylpylä	X		Puinen luukulla varustettu	Ei tietoa		X		Kioski oli tarkastushetkellä suljettu
Malmi	X		Puinen luukulla varustettu			X		Kioski ei ole käytössä
Marjaniemi	X		Puinen luukulla varustettu	Hyvä		X		
Munkkiniemi	X		Puinen luukulla varustettu	Ei tietoa		X		Kioski oli tarkastushetkellä suljettu
Mustikkamaa	X		Puinen luukulla varustettu	Ei tietoa	X		Tyydyttävä	Kioski oli tarkastushetkellä suljettu
Pihlajasaari	X		Puinen luukulla varustettu	Ei tietoa		X		Kioski oli tarkastushetkellä suljettu
Pikkukoski	X		Luukulla varustettu kontti	Hyvä		X		Kioskissa säilytetään muita tavaroita
Puotila		X				X		
Rastila		X				X		
Seurasaari, uimala	X		Puinen luukulla varustettu	Hyvä		X		
Suomenlinna		X				X		
Tuorinniemi	X		Valion jäätelökioski	Ei tietoa	X		Hyvä	Kioski oli tarkastushetkellä suljettu
Uunisaari		X			X		Hyvä	

Taulukko 6. Kuluttajaturvallisuus - Terveysvalvonnan huomiot Helsingin uimarannoilla heinäkuussa 2004.

Uimaranta	Valvojia vuorossa	Pelastusvene		Pelastusrengas		Poikkeavia vaaratekijöitä uimarannalla
		On	Ei	On	Ei	
Hietaranta	4-6	X		X		-
Kallahden kainalo	1	X		X		-
Kallahti	2	X		X		Uimavalvojan mukaan leikkivälineet ovat huonokuntoisia.
Laajasalo	2	X		X		-
Lauttasaari, merikylpylä	0		X	X		-
Malmi	0		X	X		-
Marjaniemi	2	X		X		-
Munkkiniemi	2	X		X		-
Mustikkamaa	1	X		X		-
Pihlajasaari	0	X		X		-
Pikkukoski	2	X		X		-
Puotila	0		X	X		-
Rastila	1	X		X		-
Seurasaari, uimala	1	X		X		-
Suomenlinna	0		X	X		-
Tuorinniemi	1	X		X		-
Uunisaaari	1	X		X		-

Taulukko 7. Lähialueen kontaminaatoriskit - Terveysvalvonnan huomioidut Helsingin uimarannoilla heinäkuussa 2004.

Uimaranta	Huoltoasema		Venesatama		Jätevesipumppaamo		Sadevesiviemäri		Runsaat lintuhavainnot	
	On	Ei	On	Ei	On	Ei	On	Ei	On	Ei
Hietaranta		X		X	X		X		X	
Kallahden kainalo		X		X		X	X		X	
Kallahti		X		X		X		X		X
Laajasalo		X		X		X	X			X
Lauttasaari, merikylpylä	X			X		X	X		X	
Malmi		X		X	X		X		X	
Marjaniemi		X	X			X	X			X
Munkkiniemi		X		X		X		X		X
Mustikkamaa		X		X		X		X	X	
Pihlajasaari		X	X			X		X		X
Pikkukoski		X		X		X	X			X
Puotila	X		X			X	X *)			X
Rastila	X		X			X	X			X
Seurasaari, uimala		X		X		X		X		X
Suomenlinna		X	X			X		X	X	
Tuorinniemi		X		X		X		X	X	
Uunisaari		X	X			X		X	X	

*) oja, ei sadevesiviemäriä

Taulukko 8. Opasteet - Terveysvalvonnan huomiot Helsingin uimarannoilla heinäkuussa 2004.

Uimaranta	Viitoitus rannalle			Ilmoitustaulu			Koirien kielto-merkki		
	Hyvä	Tyydyttävä	Huono	On	Ei	Rakenne	Kunto	On	Ei
Hietaranta		X		X		Lasilla peitetty alumiininen	Hyvä	X	
Kallahden kainalo			X	X		Lasilla peitetty alumiininen	Hyvä	X	
Kallahti			X	X		Lasilla peitetty alumiininen	Hyvä	X	
Laajasalo			X	X		Lasilla peitetty alumiininen	Hyvä	X	
Lauttasaari, merikylpylä			X	X		Lasilla peitetty alumiininen	Hyvä	X	
Malmi		X		X		Lasilla peitetty alumiininen	Huono	X	
Marjaniemi		X		X		Lasilla peitetty alumiininen	Huono	X	
Munkkiniemi			X	X		Lasilla peitetty alumiininen	Hyvä	X	
Mustikkamaa	X			X		Lasilla peitetty alumiininen	Hyvä	X	
Pihlajasaari	X			X		Lasilla peitetty alumiininen	Hyvä	X	
Pikkukoski	X			X		Lasilla peitetty alumiininen	Hyvä	X	
Puotila			X	X		Lasilla peitetty alumiininen	Hyvä	X	
Rastila			X	X		Lasilla peitetty alumiininen	Hyvä	X	
Seurasaari, uimala			X	X		Seinä	Tyydyttävä	X	
Suomenlinna		X		X		Lasilla peitetty alumiininen	Hyvä	X	
Tuorinniemi			X	X		Lasilla peitetty alumiininen	Huono	X	
Uunisaari	X			X		Lasilla peitetty alumiininen	Hyvä	X	

Jätehuolto

Viidellä uimarannalla ei ollut riittävästi roska-astioita (taulukko 2). Näistä kolmella uimarannalla ei ollut ollenkaan kiinteitä roska-astioita vaan roska-astioina käytettiin avonaisia saaveja, jotka saattavat houkutella lintuja puoleensa. Roskaisuutta ei todettu yhdelläkään uimarannalla. Sen sijaan kahdella uimarannalla oli runsaasti hanhien ulosteita. Rantavalvojien mukaan uimarannan yöllinen sotkeminen (8:lla uimarannalla 14:sta) oli yleistä. Huumeneuloja oli löytynyt kahdelta rannalta.

Vaatteiden vaihtotilat

Vaatteiden vaihtotilat olivat yleensä hyvin järjestetyt (taulukko 3). Yhdellä uimarannalla ei ollut koko kesänä käytössä vaatteiden vaihtoon tarkoitettuja tiloja, koska vanhat tilat olivat niin huonokuntoiset. Neljällä uimarannalla vaatteiden vaihtotilojen määrä oli uimavalvojien arvion mukaan liian vähäinen.

Käymälät ja suihkut

Neljällä uimarannalla oli uimavalvojien arvion mukaan käymälöitä riittämättömästi etenkin ruuhka-aikaan. Käymälöiden siisteydessä todettiin puutteita kuudella rannalla (taulukko 4). Ongelmana on uimarantojen ilta-aikainen käyttö, jolloin vapaassa käytössä olevia bajamajoja sotketaan tahallisesti.

Tarjoilupaikat

Lähes jokaisella uimarannalla oli kioski (taulukko 5). Kioskien siisteyttä ei kuitenkaan voitu todeta kaikilla uimarannoilla, koska ne olivat tarkastushetkellä suljettuihin. Muutamalla uimarannalla oli myös keittokatos, joiden kunto vaihteli huonosta hyvään. Keittokatoksien huolto on yleensä rakennusvalvontaviraston vastuulla.

Kuluttajaturvallisuus

Neljällä valvomattomalla uimarannalla ei ollut pelastusvenettä (taulukko 6). Liikuntaviraston mukaan valvomattomilla uimarannoilla ei ole ilkvallan vuoksi pelastusveneitä. Tavanomaisesta poikkeavia riskikohteita, kuten vaarallisia vedenalaisia kiviä ei ollut tiedossa. Yhden uimarannan leikkivälineet olivat uimavalvojan mukaan huonokuntoiset.

Lähialueen kontaminaatoriskit

Kolmen uimarannan läheisyydessä (< 500 m) on huoltoasema ja kuuden uimarannan läheisyydessä venesatama (taulukko 7). Yhden uimarannan läheisyydessä on jätevesipumppaamo ja kuuden uimarannan läheisyyteen laskee sadevesiviemäri ja yhden sadevesiä johtaa oja.

Runsaita lintuhavaintoja oli tehty kahdeksalla uimarannalla, joista kuudella rannalla ongelmana olivat valkoposkihanhet, viidellä lokit ja kahdella sorsat (taulukko 9). Joutsenista ei uimavalvojien mukaan ollut haittaa uimarannoilla.

Taulukko 9. Lintuhavainnot uimarannoilla uimakaudella 2004.

Hietaranta	Valkoposkiahania ja lokkeja päivittäin.
Kallahden kainalo	Valkoposkiahania ja lokkeja päivittäin.
Lauttasaari, merikylpylä	Valkoposkiahania ja lokkeja päivittäin. Uimarannalla paljon hanhien ulosteita.
Malmi	Paljon sorsia.
Mustikkamaa	Valkoposkiahanhilauma yöpyy rannalla.
Suomenlinna	Lokkeja, sorsia ja muita lintuja päivittäin.
Tuorinniemi	Valkoposkiahanhilauma yöpyy rannalla.
Uunisaari	Valkoposkiahania ja lokkeja päivittäin. Uimarannalla paljon hanhien ulosteita.

Opasteet

Kaikilla uimarannoilla oli koirien kieltomerkki (taulukko 8) sekä ilmoitustaulu, josta lähes kaikilla uimarannoilla löytyi myös uusimmat uimavesitulokset ja tiedot edellisen vuoden tuloksista. Kolmella uimarannalla ilmoitustaulu oli tarkastushetkellä rikki. Uimarannoille ohjaava viitoitus oli edelleen vähäistä. Liikenneväyliltä ei useinkaan ollut opastusta uimarannalle.

Kaupungin yleiset alueet sekä liikennemerkit ja opasteet ovat pääosin rakennusviraston vastuulla. Liikenteen ohjaukseen kaduilla, liikenneväylillä ja yleisillä alueilla tarvittavien liikennemerkkien ja opasteiden sijoittamisen suunnittelee kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosasto, joka laatii viralliset liikenteenohjaussuunnitelmat.

Uimaveden laatu

Uimaveden laatua arvioidaan STM:n päätösten (292/1996 ja 41/1999) yleisten uimarantojen veden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista perusteella. Näiden normien mukaan uimaveden mikrobiologinen laatu arvioitiin uimakaudella 2004 huonoksi viidellä EU-uimarannalla: Malmi, Mustikkamaa, Pikkukoski, Rastila ja Tuorinniemi (taulukko 10).

Malmin, Mustikkamaan, Pikkukosken, Rastilan ja Tuorinniemen uimarantavesi todettiin huonoksi heinä- ja elokuun vaihteessa. Uimarantavesistä tehdyissä tutkimuksissa ilmeni tuolloin runsaasti ulosteperäisiä bakteereita. Helsingin kaupungin ympäristökeskus asetti sen vuoksi uimakieltoon Malmin, Pikkukosken, Mustikkamaan ja Tuorinniemen uimarannat. Syynä uimaveden huonoon laatuun olivat poikkeuksellisen runsaiden vesisateiden aiheuttamat valumat Vantaanjokeen sekä jätevesipäästöt Vantaanjokeen ja Vartiokylänlahteen.

Sinilevää todettiin 14:llä uimarannalla. Ensimmäisen kerran sinilevää havaittiin heinäkuun puolivälissä vähäisiä määriä Kallahden kainalon, Lauttasaaren merikylpylän puiston ja Suomenlinnan uimarantavesissä. Heinä- ja elokuun vaihteessa sinilevää esiintyi runsaasti Kallahden kainalon ja Seurasaaren uimarannoilla. Sinilevää ei todettu koko kesänä Malmin, Pikkukosken ja Uunisaaren uimarantavesissä.

Taulukko 10. Uimaveden mikrobiologinen laatu ja sinilevähavainnot.

Uimaveden mikrobiologien laatu			Sinilevää	
EU-ranta	Hyvä	Huono	Kyllä	Ei
Hietaranta	X		X	
Kallahden kainalo	X		X	
Kallahti	X		X	
Laajasalo	X		X	
Lauttasaari, merikylpylä	X		X	
Malmi		X		X
Marjaniemi	X		X	
Munkkiniemi	X		X	
Mustikkamaa		X	X	
Pihlajasaari	X		X	
Pikkukoski		X		X
Puotila	X		X	
Rastila		X	X	
Seurasaari, uimala	X		X	
Suomenlinna	X		X	
Tuorinniemi		X	X	
Uunisaari	X			X

4 Ehdotetut toimenpiteet

Hietaranta

- Roska-astiat tulisi tyhjentää useammin ruuhka-aikaan.
- Käymälät tulisi siivota useammin ruuhka-aikaan.
- Vaatteiden vaihtotiloja tulisi kunnostaa.

Kallahden kainalo

- Viitoitusta rannalle tulisi parantaa.

Kallahti

- Huonokuntoiset leikkialueen välineet tulisi kunnostaa.
- Viitoitusta rannalle tulisi parantaa.

Laajasalo

- Uimarannalla tulisi olla kiinteitä kannellisia roska-astioita.
- Viitoitusta rannalle tulisi parantaa.

Lauttasaaren merikylpylä

- Bajamaja tulisi siivota ja tyhjentää useammin.
- Viitoitusta rannalle tulisi parantaa.

Marjaniemi

- Uimarannalla tulisi olla kiinteitä kannellisia roska-astioita.
- Viitoitusta rannalle tulisi parantaa.

Munkkiniemi

- Uimarannalla tulisi olla kiinteitä kannellisia roska-astioita.
- Viitoitusta rannalle tulisi parantaa.

Pikkukoski

- Kiinteitä roska-astioita tulisi olla enemmän ja mahdollisimman lähellä rantaa.
- Jätesäiliöt tulisi tyhjentää useammin.
- Kioski tulisi siivota ja toimintaan kuulumattomille tavaroille tulisi järjestää oma säilytystila.

Puotila

- Kiinteitä roska-astioita tulisi olla enemmän tai ne tulisi tyhjentää useammin.
- Bajamaja tulisi siivota useammin.
- Viitoitusta rannalle tulisi parantaa.

Rastila

- Kiinteitä roska-astioita tulisi olla enemmän tai ne tulisi tyhjentää useammin.
- Käymälät tulisi siivota useammin.
- Viitoitusta rannalle tulisi parantaa.

Seurasaaren uimala

- Vaatteiden vaihtotiloja tulisi kunnostaa.
- Viitoitusta rannalle tulisi parantaa.

Suomenlinna

- Uimarannalla tulisi olla vaatteiden vaihtotilat.

Tuorinniemi

Viitoitusta rannalle tulisi parantaa.

HELSINGIN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖKESKUKSEN MONISTEITA 2002

1. **Pirkkolan uimalammikon välittämä virusepidemia.** Antti Pönkä, Seija Kalso, Leena Maunula ja Carl-Henrik von Bonsdorff
2. **Valmiiden mikroannosten hygieeninen laatu viimeisenä käyttöpäivänä.** Aimo Kuhmonen, Leea Mustakallio ja Seija Kalso
3. **Itämeren borealiset rantaniityt Kallahden Natura-alueella ja sen lähiympäristössä.** Markku Heinonen
4. **Vihreä Hotelli - ympäristöä ajatellen.** Saara Juopperi
5. **Stadin kompostikampanja II. Töyrynummen ja Marttilan-Reimarilan alueilla vuonna 2002 toteutetun kompostikampanjan loppuraportti.** Tuulikki Noras
6. **Helsingin kaupungin ympäristöohjelmat - arviointi ja kehittämisehdotuksia.** Pauliina Jalonen
7. **Elintarvikkeiden kylmäketjun säilyvyyden varmistaminen -Loppuraportti.** Aimo Kuhmonen (toim.)
8. **Töölönlahden laimennusveden vaihtoehtoisten ottopaikkojen vedenlaadun vertailu.** Ilppo Kajaste
9. **Uima-allasvesien trihalometaanipitoisuuksista.** Timo Lukkarinen ja Inkeri Kuningas

HELSINGIN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖKESKUKSEN MONISTEITA 2003

1. **Helsingin kaupungin ympäristöohjelma 1999 - 2002. Seurannan loppuraportti 2002.** Camilla v. Bonsdorff, Johanna Vilkuna, Kaarina Heikkonen, Eeva Pitkänen, Paula Nurmi, Markku Viinikka ja Antti Pönkä
2. **Helsingin ja Espoon merialueiden velvoitetarkkailu vuonna 2002.** Katja Pellikka (toim.)
3. **Suunnitelma katupölyhaittojen ehkäisemiseksi.** Jari Viinanen (toim.)
4. **Luonnonvarojen kulutuksen vähentäminen ja jätteiden synnyn ennaltaehkäisy Helsingin asuntotuotantotoiminnassa – muistio ja kehittämisehdotuksia.** Erja Heino
5. **Stadin kompostikampanja III.** Viveca Backström
6. **Leikkipuistojen kahluualtaiden veden hygieeninen laatu Helsingissä 1998–2003.** Seija Kalso, Juhani Airo, Antti Pönkä ja Stina Laine
7. **Kallahdenharjun hoito- ja käyttösuunnitelma v. 2003–2012.** Ympäristösuunnittelu Enviro Oy
8. **Yleisten uimarantojen hygieeninen taso Helsingissä vuonna 2003.** Marjo-Kaisa Matilainen, Kari Laine ja Antti Pönkä
9. **Katsaus Helsingin ympäristön tilaan 2003.** Liisa Autio (toim.)

HELSINGIN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖKESKUKSEN MONISTEITA 2004

1. **Helsingin ja Espoon merialueiden velvoitetarkkailu vuonna 2003.** Katja Pellikka (toim.)
2. **TBT- ja raskasmetallikartoitus telakoiden ja venesatamien edustoilta Helsingissä vuonna 2003.** Liisa Autio
3. **Kaupungin ympäristöongelmat kuntalaisten ja ympäristökeskuksen kohtaamisissa.** Risto Haverinen
4. **Liha-alan laitosten tuotantohygienia ja patogeenisten bakteerien esiintyminen tuotantotiloissa vuosina 2001–2003.** Sanna Viitanen, Tuula Koimäki, Aimo Kuhmonen ja Riikka Åberg
5. **Haltialan metsäalueen seurantaohjelma 2004–2025.** Jarmo Honkanen
6. **Helsingin sisäampumaradat. Raportti vuonna 2004 tehdyistä ympäristötarkastuksista.** Pauli Lindfors ja Olavi Lyly
7. **Yleisten uimarantojen hygieeninen taso Helsingissä vuonna 2004.** Marjo-Kaisa Matilainen, Kari Laine ja Antti Pönkä

Julkaisuluettelo: <http://www.hel.fi/ymp/julkaisut/monisteet.html>

Julkaisujen tilaukset: Helsingin kaupungin ympäristökeskus, neuvonta

PL 500, 00099 Helsingin kaupunki, puh. 7312 2730, faksi 7312 2235, sähköposti ymp@hel.fi

---